

Milli Eğitim Şuraları Kapsamında Beden Eğitimi Dersi

Osman GÜMÜŞGÜL,
Dumlupınar Üniversitesi, BESYO
Mehmet GÖRAL,
Celal Bayar Üniversitesi, BESYO

ÖZET

Milli Eğitim Şuraları, 1939 yılından beri toplanıp eğitimle ilgili mevcut sorunları tespit etmekte ve bu sorunları ortadan kaldıracak çözümler aramaktadır. Milli Eğitim Şurası, ülkemizin eğitim ve öğretimle ilgili konularını incelemek ve öneri niteliğinde kararlar almakla görevli en yüksek danışma kuruludur. Talim ve Terbiye Kurulu'nca hazırlanan tüzük, yönetmelik, program ve ilkeleri inceleyerek karara bağlar. Bu kararlar Milli Eğitim bakanının onayıyla kesinlik kazanır. Bu şuralar tavsiye kararları olarak hükümetlere eğitimle ilgili görüşler bildirmektedirler. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Millî Eğitim Şûraları, eğitimle ilgili yasa, yönetmelik, yasal düzenlemeler, Milli Eğitim Bakanlığı'nın çeşitli yayın ve istatistikleri ile basında çıkan haberler ve ilgili araştırmalardan yararlanmıştıdır. Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Şuralarının toplanma amaçlarını, alınan kararları irdelemek şuraların Türkiye eğitim politikalarını belirlemedeki etkisi ve bu kapsamda Beden Eğitimi Dersi kararlarının ve değişiminin incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Milli Eğitim, Beden Eğitimi, Beden Eğitimi Dersi*

Physical Education Lesson within National Educational Councils

ABSTRACT

National Educational Councils have been seeking solutions for existing problems of education system. National Educational Council is highest advisory committee tasked with examining subjects related with education and take decision as advice. Examining and settling out bylaws, regulations, schedules and principles arranged by Board of Education and Discipline. These decisions have become definite after approval of Minister of Education. These councils have been taking advisory decisions and have been delivering opinions to governments. This research is a descriptive search as scanning model. National Educational Councils, laws about education, regulations, legal arrangement, several journals and statistics of Minister of National Education have been used in this research. In this case, the aim of the study is to examine aims of National Educational Councils meetings, decisions taken, effects of councils on national education and in this context physical education lesson decisions and changes.

Keywords: *Education, National Education, Physical Education, Physical Education Lesson*

GİRİŞ

Eğitim terimi; Latince'deki 'educate' mastarının isim şekli olan 'education' sözcüğünün Türkçe karşılığıdır. Education; büyütme, yetiştirmek ve geliştirmek anlamlarına gelir. Eğmek mastarından türetilen 'eğitim' sözcüğü dilimize 1940'larda yerleşmiştir. Bu tarihe kadar Arapça kökenli 'terbiye' sözcüğü kullanılmıştır (Meydan Larousse, Sabah Gazetecilik, 1973).

Good'a göre eğitim, kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan yetenek ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür (Fidan N., 1994). Ertürk'e göre eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana gelme sürecidir (Ertürk, 1972). Oğuzkan' a göre eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesidir (Oğuzkan, 1974).

Eğitim yoluyla bireylerin bilgi ve becerileri, amaçları, beklentileri, tutumları ve değerleri, hedeflenen yönde ve amaçlı olarak değiştirilebilir. Bu değişme bireyin yeni bir davranışı kazanması biçiminde olabileceği gibi, eskiden sahip olduğu istenmeyen nitelikteki davranışlarını bırakması biçiminde de olabilir. Ancak davranış değiştirme, bir öğrenme sonucunda oluşur. Öğrenme, bireyin çevresiyle etkileşimde bulunarak geçirdiği yaşantıların ürünü olan davranış değişikliği olarak tanımlanır (Özvarış, 2006; Özden, 2001; Gökkoca , 2001).

Beden Eğitimi ise; insan vücudunun eğitimidir ve bu eğitim anlayışında bedensel hareketlerin kendi özünde bir değeri olmayıp araçsal bir değer vardır (Strchmeyer, 1983). Beden Eğitimi hareket etmeyi öğretmek ve hareket yoluyla öğrenmek biçiminde tanımlanmaktadır (Tamer,1987).

Atatürk İlkeleri ve İnkılapları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve sağlıksal yönden sağlıklı, mutlu iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı ve üretken, Milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır Bu doğrultuda Türk Milli Eğitiminde Beden Eğitiminin genel amaçları;

- Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,
- Milli bayramları ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrayabilme törenlere katılmaya istekli olabilme,
- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıkları edinebilme,
- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Beden Eğitimi ve Sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını sportif faaliyetlerle değerlendirmeye istekli olabilme,
- Dostça oynama ve yarışma, kazananı kutlama kaybetmeyi kabullenebilme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme,
- Tabiatı sevme temiz hava ve güneşten faydalanabilme,
- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranabilme alışkanlığı edinebilme,
- Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme,
- Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme,
- Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme,
- Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme,
- Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirebilme ve geliştirebilme,
- Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme,
- İyi duruş alışkanlığı edinebilme,
- Beden Eğitimi ve Sporda ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.

- Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme,
- Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme (Karadağ, 2012).

Türkiye’de eğitim konusundaki arayışlar en yoğun şekilde 1. Dünya Savaşından sonraki döneme rast gelmektedir. 1933 Üniversite reformuyla birlikte yurtdışından getirilen öğretim üyeleri, Türkiye’de geniş çaplı araştırmalar yapmışlar ve zamanın hükümetlerine raporlar sunmuşlardır (Çelebi, 2006).

Eğitim hakkı, T.C Anayasası ile güvence altına alınmış; eğitimin tür ve kademelerini ve işleyişe dönük esasları düzenleyen mevzuatla Türk Eğitim Sistemi bugünkü yapısını kurmuştur. Türk Milli Eğitim Sisteminin genel çerçevesi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (14 Haziran 1973) ile belirlenmiştir.

Buna göre Milli Eğitimin genel amacı bütün bireyleri;

- Atatürk ilke ve inkılâplarına ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,
- Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,
- İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak,
- Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yaptırmaktır (Albez, 2009).

Bu amaçların daha sağlıklı uygulanabilmesi için Bakanlığın en yüksek danışma kurulu olarak Milli Eğitim Şuraları toplanır. Bu şuralar, Türk Millî Eğitim Sistemini geliştirmek, niteliğini yükseltmek için eğitim ve öğretimle ilgili konuları tetkik ederler, gerekli kararları alırlar.

Şuralarca Türk Milli Eğitim Sisteminin geliştirilmesi ve yenileştirilmesine yönelik tavsiye niteliğinde kararlar alınır (Başaran, 1982).

Millî Eğitim Şuralarına katılan üyeler;

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonu Başkanı ve Üyeleri,

b) Bakanlıktan;

- Müsteşar,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı,
- Müsteşar Yardımcıları,
- Teftiş Kurulu Başkanı,
- Strateji Geliştirme Başkanı,
- Birinci Hukuk Müşaviri,
- Genel Müdürler ve Bağlı Kuruluşların birim amirleri
- Talim ve Terbiye Kurulu Üyeleri,
- Bağımsız Daire Başkanları,

c) Yükseköğretim Kurulu'ndan;

- Kurul Başkanı,
- İlgili başkan vekili,
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı

d) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı,

e) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı,

- Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı,
- Türk Dil Kurumu Başkanı,
- Türk Tarih Kurumu Başkanı,
- Atatürk Kültür Merkezi Başkanı,

f) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü,

g) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı ve Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürü,

h) Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürü,

i) Millî Eğitim Vakfı Merkez Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü.

Bakanlık ve diğer birimlerce belirlenen üyeler

a) Bakanlık teşkilatından;

- Bakanlıkça belirlenen en fazla beş bakan müşaviri,
- Bakanlıkça belirlenen her coğrafi bölgeden altışar il, birer ilçe millî eğitim müdürü,
- Teftiş Kurulu Başkanlığınca belirlenen beş bakanlık müfettişi,
- Konu/konuların özelliğine göre her coğrafi bölgeden İlköğretim Genel Müdürlüğünce belirlenen üçer ilköğretim müfettişi, yönetici, alan öğretmeni ve sınıf öğretmeni; Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce belirlenen ikişer yönetici ve öğretmen; Erkek Teknik Öğretim, Kız Teknik Öğretim, Din Öğretimi, Ticaret ve Turizm Öğretimi ile Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüklerince belirlenen birer yönetici ve öğretmen,
- Okulu bulunan diğer genel müdürlükler ile daire başkanlıklarınca belirlenen ikişer yönetici ve öğretmen,

- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünce belirlenen özel okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının her birinden üçer yönetici ve öğretmen,
  - Bilim Sanat Merkezi (BİLSEM) ve Rehberlik Araştırma Merkezlerinden (RAM), Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğünce belirlenen ikişer yönetici ve öğretmen,
  - Çıraklık ve Yaygın Eğitim Müdürlüğünce halk eğitimi merkezi ile mesleki eğitim merkezlerinden belirlenen ikişer yönetici ve öğretmen,
  - Personel Genel Müdürlüğünce il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinden belirlenen üçer müdür yardımcısı veya şube müdürü,
  - Yükseköğretim Genel Müdürlüğünce üniversiteler bünyesinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarından belirlenen birer yönetici ve öğretmen;
- b) Konuların özelliğine göre yükseköğretim kurum ve kuruluşlarından Yükseköğretim Kurulunca belirlenen;
- İki Yükseköğretim Kurulu üyesi,
  - Beş vakıf üniversitelerinden olmak üzere on beş üniversite rektörü,
  - Eğitim, eğitim bilimleri, sanat ve tasarım fakültelerinin ilgili bölümlerinden on dekan, on beş öğretim üyesi,
  - Eğitim fakülteleri dışındaki fakültelerden on öğretim üyesi;
- c) Diğer kurum ve kuruluşlardan;
- Bakanlıkça şûranın gündemine göre belirlenen ilgili bakanlıkların müsteşarları ya da kurumların başkanlarından en fazla on kişi,
  - Devlet Plânlama Teşkilâtı Sosyal Plânlama Genel Müdürlüğüne bağlı bir daire başkanı ile iki uzman,
  - Genel Kurmay Başkanlığınca belirlenen askeri liseleri temsilen ikişer yönetici ve öğretmen,
  - Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Polis Kolejinden birer yönetici ve öğretmen,
  - Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinden bir temsilci,
  - Bakanlıkça her coğrafi bölgeden birer vali ve/veya kaymakam, ikişer belediye başkanı, il genel meclisi üyesi, il özel idaresi genel sekreteri, belediye meclisi üyesi ve muhtar,
  - Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü, Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü ve Anadolu Ajansı Genel Müdürlüklerinden birer temsilci,
  - Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Milli Prodüktivite Merkezi, Türk Patent Enstitüsü, Türk İşbirliği ve Kalkınma

İdaresi Başkanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinden alanla ilgili birer temsilci,

- Basın Konseyi Başkanı, Ankara, İstanbul, İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanları ve Anadolu Basın Birliği Genel Başkanı veya temsilcisi,
- Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığından iki üye,
- Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) Türkiye temsilcisi.
- Şûra Genel Sekreterliğince, Bakanlık birimlerinden belirlenerek gelen üyelerin ve şûra konularıyla doğrudan ilgili birimlerin sayısı, gündem dikkate alınarak gerektiğinde iki katına çıkarılabilir.

Davetli Üyeler

Davetli üyeler aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Bakan tarafından davet edilecek üyeler şunlardır:

- Millî eğitim eski bakanları,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeleri,
- Diyanet İşleri Başkanı,
- Daha önce asaleten Bakanlık Müsteşarlığı ve Kurul Başkanlığı görevlerinde bulunanlardan en fazla sekiz kişi,
- Şûra konularıyla ilgili resmî ve özel kurum ve kuruluşlar, meslek kuruluşları ve sendikalardan en fazla on beş kişi,
- Konfederasyona bağlı olan veya üye sayısı en fazla olan eğitim sendikaları başkanlarından en fazla beş kişi,
- İlgili sivil toplum kuruluşlarından en fazla 3 temsilci,
- Gündemdeki konularla ilgili alan uzmanları ve akademisyenlerden en fazla on beş kişi,
- Şûranın konusuna göre ilgili kuruluşlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından en fazla on kişi.

b) Genel Sekreterlik tarafından davet edilecek üyeler şunlardır:

- Daha önceden asaleten kurul üyeliği yapanlardan en fazla on beş kişi,
- Şûranın komisyon çalışmalarında görev alanlardan en fazla yirmi kişi,
- Her coğrafi bölgeden belirlenecek illerden birer okul aile birliği başkanı,
- Şûra konularına göre her coğrafi bölgedeki ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinden birer okul meclisi başkanı ile yükseköğretim kademelerinden birer öğrenci,
- Bakanlıkta asaleten genel müdürlük yapmış emekli beş kişi,
- Emekli olmuş öğretmenlerden en fazla beş kişi,
- Şûra gündemi dikkate alınarak belirlenecek en fazla elli kişi.
(http://mevzuat.meb.gov.tr/html/22398_0.html)

Görüldüğü üzere oldukça geniş kapsamlı yapılan bu toplantıların Türk eğitim politikalarına etkileri küçümsenmeyecek seviyededir.

MİLLÎ EĞİTİM ŞURALARININ TARİHÇESİ

Millî Eğitim Şûraları ile ilgili ilk çabalar daha Kurtuluş Savaşı sürerken ortaya çıkmıştı. Millî Eğitimle ilgili öngörülerde bulunmak, amaç ve yöntemler belirlemek üzere düzenlenen Şûraların bir ön adımı olarak, 16 Temmuz 1921’de yeni bir devletin, Türkiye’nin, eğitimine bir perspektif oluşturması amacıyla Mustafa Kemal’in başkanlığında Ankara’da “Maarif Kongresi” düzenlendi. Maarif Kongresi ve bundan hemen sonra düzenlenmiş olan Heyet-i İlmiye çalışmaları için, şûraların ön çalışması da denilebilir.

Millî Eğitim Şûraları yasal dayanağı için 1933’ü, ilk toplantısı için de 1939’u beklemesi gerekiyordu. Kurulmakta olan yeni devletin eğitim alanındaki ilk kurumsal çabası ise; ilk defa 25 Mart 1921’de toplanan “Telif ve Tercüme Heyeti” idi.

Anadolu’da yeni bir meclisin, TBMM’nin açılışından yaklaşık bir yıl sonra toplanan Maarif Kongresi, Millî Eğitim Şûraları ve Türkiye eğitimi için olduğu kadar, yeni devletin kurumsallaşması açısından da anlamlıdır. Bu kongrede İlköğretim ve ortaöğretimdeki okul ve öğrencilerle ilgili sayısal veriler, öğretim programları, eğitim sisteminin ihtiyaçları, üretimin artırılması için eğitimin katkısı gibi konular üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda; dört yıl olan ilkokulların öğretim sürelerinin beş yıla çıkarılması, köylü ile şehirlilerin ihtiyaçlarının farklı olduğu gerekçe gösterilerek ilkokul programlarının da buna göre farklılıklar içermesi gerektiği ortaya konmuştur.

Heyet-i İlmiyeler 1923, 1924 ve 1925 (1926)’da6 olmak üzere üç kere toplanmıştır. Heyet-i İlmiyeler, Talim Terbiye Dairesi ile Millî Eğitim Şûralarının görevlerini üstlenmişti. Millî Eğitim Şûraları; Heyet-i İlmiyelerin kurumsallaşmış, düzenli aralıklarla çalışan devamı olarak da değerlendirilebilir. Heyet-i İlmiyeler, eğitim yöneticisinden üniversite hocalarına kadar bütünüyle eğitimcilerden oluşuyordu. Toplanış amaçları da; yeni devletin eğitim yapısını, biçimini, programlarını, hedeflerini ortaya koymaktı.

Talim Terbiye Dairesi’nin kuruluşu ile birlikte 1926’da talimatnamesi yapılan Maarif Şûrası, o zaman kanunlaştırılmamış, 789 numaralı teşkilat kanununa sadece Talim ve Terbiye Dairesi’nin eklenmesiyle yetinilmiş ve ancak 1933’teki ilk merkez teşkilatı kanununa (2287 sayılı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun) Meclis Eğitim Komisyonu’nun önerisiyle bu talimatname aynen kanun maddeleri haline getirilmiştir. Millî Eğitim Şûrası’nın ilk kanuni örgütlenmesi kabul edilirken adına ‘Kültür Danıştı’ denilmiş, sonradan ‘Millî Eğitim Şûrası’na çevrilmiştir (Öymen, H. R., 1971).

1933’te çıkarılan “2287 sayılı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun”la hem Talim Terbiye Dairesi yasasına kavuşmuş, hem de Millî Eğitim Şûraları’nın yasal dayanağı oluşturulmuştur. Buna göre, ulusal eğitime yön vermek, eğitim-öğretimle ilgili sorunları tespit etmek, incelemek, çözüm önerileri sunmak üzere Millî Eğitim

Bakanlığı'nın en yüksek danışma organı oluşturuluyordu. Yasanın ilgili maddesi de bunu belirtiyordu. "Madde 3- Maarif Şûrası, Cumhuriyet maarifinin terbiye ve tedrisata taalluk eden işlerinde Talim ve Terbiye Dairesi'nce hazırlanacak nizamname, talimatname, program ve esaslarla, şûra azası tarafından bu mevzular etrafında yapılacak teklifleri tetkik ederek bir karara bağlar. Maarif Şûrası'nın kararları, Maarif Vekilinin tasdiğiyle katileşir (122287 Sayılı Maarif Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun, 1933).

MİLLÎ EĞİTİM ŞURALARI

1939 yılında düzenlenen Birinci Millî Eğitim Şûrası'ndan 2010 yılında düzenlenmiş olan son şûraya kadar toplam 18 Millî Eğitim Şûrası düzenlenmiştir. Tarihsel gelişimi boyunca şûralar, ulusal eğitimle ilgili politikalar üreten bir kurum olarak gelenekselleşmiştir. Türkiye Cumhuriyeti eğitiminin gelenekselleşmiş bu oluşumunun en büyük eksisi; şûraların yalnızca danışma niteliğinde olmasıdır. Yaptırım gücü olmamasıdır. Bu tespit, şûra üyelerinin de ortak görüşüdür. 21.Yüzyılda da, Millî Eğitim Şûraları'nın belki yaptırım gücünü de kazanarak Türkiye'nin eğitim sistemine yön veren bir kurum olarak varlığını sürdüreceği beklenebilir.

1939 yılında dönem Milli Eğitim Bakanı Hasan Yücel başkanlığında ilk kez toplanan Milli Eğitim Şurasında Cumhuriyet Maarifinin plan ve esasları, çeşitli öğretim derecelerindeki müesseselere ait talimatnamelerin incelenmesi, bütün müfredat programlarının incelenmesi gündeme alınmıştır. Bu şurada alınan kararlar,

- Üç sınıflı köy okullarının beş sınıfa çıkarılmıştır.
- Okullarda derslerin öğleden önceye alınması ve öğle sonralarının ortaokullarda isteğe bağlı, liselerde mecburi olarak öğretmenlerin yönetiminde serbest ve ortak faaliyetlere ayrılması konusunda yapılan öneriler kabul edilmiştir.
- Ortaöğretim kurumlarının il ihtiyacına göre bir planı hazırlanmıştır.
- Erkek teknik, kız teknik ve ticaret öğretim kurumlarının yönetmelikleri ve öğretim programları incelenip karara bağlanmıştır.
- Şûraya getirilen konularda en önemlisi okul ders kitaplarıyla ilgili olmuş ve tek tip kitap (devlet kitabı) sistemine gidilmesi teklif ve kabul edilmiştir.
- Yüksekokul ve fakülteler Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.
- Bu şurada Beden Eğitimi dersi ile ilgili her hangi bir karar alınmamıştır (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/suralar/dosya/12>).

1943 yılında dönem Milli Eğitim Bakanı Hasan Yücel başkanlığında ikinci kez toplanan Milli Eğitim Şurasında, okullarda ahlâk terbiyesinin geliştirilmesi, bütün öğretim kurumlarında anadili çalışmaları veriminin artırılması, Türklük eğitiminde tarih öğretiminin metot ve vasıtalar bakımından incelenmesi gündemi oluşturmuştur Bu şurada,

- Bütün eğitim kurumlarında anadili çalışmalarında verimin artırılması

- İlk ve orta dereceli okullarda tarih dersleri programları ile ders kitaplarının çocuğun seviyesine uygun olmadığı
- Mesleki ve teknik okullar için ayrı kitap yazılması
- Kitaplara tarihî okuma parçaları eklenmesi
- Millî tarihe ağırlık verilmesi
- Ortaokul ve lise tarih öğretmenliklerine yalnız bu alanda öğretmen yetiştiren kurumların mezunlarının atanması
- Liselere sanat tarihi dersi konulması önerilmiş, bu teklifler Şûra'ca uygun görülmüştür (MEB, 1991).
- Bu şurada da Beden Eğitimi dersi ile ilgili her hangi bir karar alınmamıştır.

1946 yılında toplanan 3. Milli Eğitim Şurasında ;

- Ticaret Ortaokulları ve Liseleri Program ve Yönetmeliği
- Erkek Sanat Ortaokulları ve Endüstri Program ve Yönetmeliği
- Kız Enstitüleri Program ve Yönetmeliği
- İstanbul Teknik Okulu Yönetmeliği
- Okul Aile Birliklerince okul hayatına hâkim olan eğitim ve öğretim ilkelerinin aileler tanıtılması
- Temizlik, sağlık ve devam problemleri ile fikir, duygu, ahlâk ve beden eğitimi konuları üzerinde durulması
- Okul-aile birlikleri çalışmalarını kolaylaştırıcı tedbirler alınması
- Kız Teknik Okulları Yönetmeliği ile ilgili teklifler incelenip kabul edilmiştir (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/suralar/dosya/12>).

Bu şurada Beden Eğitimi dersi üzerinde daha fazla durulması ve Beden Eğitimi bilincinin arttırılması gerektiği vurgulanmıştır.

4. Milli Eğitim Şurası 1949 yılında toplanmış, ortaokullara ve liselere öğretmen yetiştiren eğitim enstitüleri ve yüksek öğretmen okulu teşkilatının ihtiyaçlara göre düzenlenmesi, bu enstitülerde beden eğitimi ve resim-işin ayrı branşlar hâlinde ele alınması kabul edilmiştir.

1953 yılında toplanan 5. Milli Eğitim Şurasında Beden Eğitimi Dersi ile ilgili herhangi bir konu gündeme alınmamıştır.

1957 yılında Millî Eğitim Bakanı Ahmet Özel'in başkanlığında düzenlenen 6. Milli Eğitim Şurasında Yapı ve Sanat Enstitülerinin programlarının gözden geçirilerek, Yabancı Dil, Müzik, Beden Eğitimi derslerine de yer verilmesi yönünde kararlar alınmıştır.

1962 yılında düzenlenen 7. Milli Eğitim Şurası'nda Beden eğitimi konusunda Koordinasyon Grubunca hazırlanan ve Millî Eğitim Şûrasınca kabul edilen tekliflerin uygun görüldüğünden ve bu tekliflere göre müteakip çalışmalar Beden Eğitimi ve İzcilik Müdürlüğüne yürütüleceğinden bahsedilmektedir.

1970 yılında düzenlenen 8. Milli Eğitim Şurasında Beden Eğitimi Dersi ile ilgili herhangi bir karar alınmamıştır.

1974 yılında düzenlenen 9. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlara göre; 'ortak dersler, öğrencilere temel nitelikte genel kültür veren ve her öğrencinin alması gereken derslerdir. Bu dersler şunlardır: Türkçe, matematik, sosyal bilgiler, fen bilgisi, yabancı dil, sanat ve iş eğitimi, müzik, beden eğitimi ve ahlâk. Ortaokullarda (6., 7., 8., sınıflarda) birer saat; ortaöğretim 9., 10. sınıflarda birer saat, 11. sınıflarda 2 saat Seçmeli dersler, müzik, güzel sanatlar eğitimi, beden eğitimi, takviyeli yabancı dil eğitimi gibi derslerin öğrenimine ağırlık veren yükseköğretime veya hayata ve iş alanlarına yönelik ortaöğretim programları hâlinde düzenlenebileceği gibi, bazı okullar seçmeli dersler yerine doğrudan doğruya bu dallardan birine veya birkaçına ağırlık veren liseler hâlinde de kurulabilir

Ortaöğretimde yıllık ders azaltılması ve derslerin teksifi olarak okutulması uygun görülmüştür (9, 10, 11 birer saat).

Okullarımız, sistemin gereklerine ve uygulanacak çeşitli programları ihtiyaçlarına uygun eğitim araçları ile donatılacaktır. Seçmeli derslerle Müzik, Beden Eğitimi ve Sağlık Bilgisi, kitaplık, eğitsel kol çalışmaları ve rehberlik hizmetleri için gerekli tesislerle araç ve gereçler tamamlanacaktır kararları alınmıştır

1981 yılında düzenlenen 10. Milli Eğitim Şurasında;

- Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri
- Okul öncesinin kırsal ve gecekondü yörelerinde yaygınlaştırılması
- 5 yıllık zorunlu eğitimin 8 yıla çıkarılması
- Sınıf öğretmenlerinin alan öğretmenliğine geçişlerinin açık tutulması konusunda sürekli önlemlerin alınması konuları yer almıştır.

Bu Şurada Beden Eğitimi Dersi ile ilgili herhangi bir karar alınmamıştır.

1982 yılında düzenlenen 11. Milli Eğitim Şurasında;

- Öğretmen eğitiminin gelişimi
- Öğretmen eğitiminde hizmet öncesi sorunlar ve öneriler
- Eğitim uzmanlarının eğitimi
- Öğretmen ve uzmanların hizmet içi eğitimi ve öğretmen ve uzmanların sorunları
- Çözüm ve önerileri konuları gündeme alınmıştır.

Alınan kararlar öğretmen eğitiminin gelişimi, çeşitli ülkelerde öğretmen yetiştirme, öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere gerekli görülen alanlarda lisans öğrenimini tamamlayanların eğitim fakültelerinde pedagojik formasyon görmek suretiyle öğretmen olarak atanması, öğretmen yetiştirmeye ilişkin sorunlar, orta

eğitim öğretmeninin eğitimi, yüksek öğretim öğretmeninin eğitimi, eğitim uzmanlarının eğitimi konularıdır.

Bu şurada okul öncesi öğretmenlerinin sosyal, kültürel faaliyetleri öğretmeye yönelik içerik ve etkinliklerinde, temel eğitim ve orta öğretim öğretmenlerinin sosyokültürel faaliyetleri öğretmeye yönelik içeriğinde beden eğitimi ile ilgili görüşler verilmiştir. Ayrıca 'öğretmenlerin haftalık ders ve çalışma yükleri, onların görevlerini en verimli düzeyde yürütebilecekleri ölçüde tutulmalı; ders yükleri hesaplanırken, ders hazırlama, araç gereç hazırlama, nöbet kurul, zümre toplantıları, sınıf öğretmenliği, eğitsel kol başkanlığı, ders dışı sosyal, kültürel, sportif faaliyetler, laboratuvar, işlik hazırlığı, düzenlenmesi, korunması işleri, sınav kâğıdı, ödev okuma, sınıf mevcutları, velilerle, çevre ile ilişkilerde harcadığı zaman, okul aile birliği, okul koruma derneği çalışmalarında harcadığı zaman gibi, öğretmenlerin tüm görevleri dikkate alınarak belirlenmelidir kararı da alınmıştır (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/surular/dosya/12>).

1988 yılında düzenlenen 12. Milli Eğitim Şurasının gündemi

- Türk eğitim sistemi
- Yükseköğretim
- Öğretmen yetiştirme
- Eğitimde yeni teknolojiler
- Türkçe ve yabancı dil eğitim ve öğretimi
- Eğitim finansmanı ve müfredat programlarıdır.

Alınan kararlar da gündemde konuşulan konularla alakalıdır. Bu şurada eğitim fakültelerinin Beden Eğitimi, Resim, Müzik Eğitimi bölümlerine öğretmen lisesinden mezun öğrencilerinin OSS yetenek sınavı ile alınmaları, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarını uygulama okullarında veya Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ve ilgili üniversitenin iş birliği sonucunda seçilecek olan uygulama okullarında, daha uzun süreli yapmaları için gerekli tedbirlerin alınması, nitelikli öğretmen yetiştirilmesi temel amacına ulaşmak için Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulunun iş birliği içinde olmalarının yararlı ve gerekli görülmesi kararları da alınmıştır.

1990 yılında düzenlenen 13. Milli Eğitim Şurasında Beden Eğitimi Dersi ile ilgili herhangi bir karar alınmamıştır.

1993 yılında düzenlenen 14. Milli Eğitim Şurasında Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile ilgili herhangi bir karar alınmamıştır.

1996 yılında düzenlenen 15. Milli Eğitim Şurasının gündemi;

- İlköğretim ve yönlendirme
- Ortaöğretimde yeniden yapılanma

- Yükseköğretime geçişin yeniden düzenlenmesi
- Toplumun eğitim ihtiyacının sürekli karşılanması
- Eğitim sisteminin finansmanı

Şurada spor ve sanat eğitimine önem verilmesi, ders dışı etkinliklerle ağırlık kazanılması, ilköğretimlerde laboratuvar, spor salonları ve yüzme havuzu gibi ek ünitelerle her okulun çevredekilerin de yararlanacağı tesisler olarak düşünülmesi, Müzik, Resim, Beden Eğitimi ve Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi derslerinin notla değerlendirilmesine devam edilmesi kararları alınmıştır

1999 yılında 16. Milli Eğitim Şurasının gündemi;

- Mesleki ve teknik eğitimin, ortaöğretim sistemi bütünlüğü içinde ağırlıklı olarak yeniden yapılandırılması
- Okul ve işletmelerde meslek eğitimi ve istihdam
- Mesleki ve teknik eğitim alanına öğretmen ve yönetici yetiştirme
- Mesleki ve teknik eğitimde finansman

2006 yılında yapılan 17. Milli Eğitim Şurasında; Anadolu güzel sanatlar lisesi ve spor lisesi vb. ortaöğretim okullarına öğrenci alımı, yetenek ağırlıklı iki kademeli sınavla yapılması ve öğrencilerin ortaöğretimde spor etkinliklerine yönlendirilmeleri, beden eğitimi derslerinin saat sayısı artırılarak bütün sınıflarda zorunlu ders hale getirilmesi konuları karara bağlanmıştır.

2010 yılında yapılan 18. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlar;

- Beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar derslerine, okul öncesi eğitimden itibaren branş öğretmenleri girecek şekilde düzenlemeler yapılmalı, öğretmen istihdamına yönelik tedbirler alınmalıdır.
- Merkez ve taşra teşkilatında, beden eğitimi ve sporla ilgili birimlerde uzman istihdamına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- Sağlık durumlarının beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerine katılmalarına engel teşkil edip etmeyeceğini belirlemek amacıyla öğrencilerin zorunlu genel sağlık kontrolünden geçirilmesi ile ilgili düzenleme yapılmalıdır.
- Okullara beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerinde kullanılmak üzere gerekli ders araç-gereç dağıtımının, eğitim-öğretim yılı başında yapılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- İlköğretimin bütün sınıflarında görsel sanatlar, beden eğitimi ve müzik dersleri, not yerine “yeterli, geliştirilebilir” gibi ifadelerle değerlendirilmelidir.
- Sosyal ve sportif etkinlikler için uygun koşullar hazırlanmalı, eğitim ortam ve programları, öğrencilerin ders dışı etkinliklere katılımını kolaylaştıracak şekilde düzenlenmelidir.
- Okullar yapılırken daha verimli kullanılabilmesi için kullanıcıların fikirleri mutlaka alınmalı; akademik, sosyal ve kültürel alt yapısı olmayan binalar okul olarak açılmamalı, illerdeki her eğitim bölgesinde bölge okullarının ortak

kullanımına elverişli en az birer adet spor salonu, yüzme havuzu, tiyatro, gösteri ve etkinlik salonu inşa edilmelidir.

- Sosyal, sportif, bilimsel ve sanatsal etkinlikler okul ortamlarında artırılmalı ve geliştirilmelidir.
- Millî Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, belediyeler, üniversiteler, federasyonlar ile resmî ve özel kurum-kuruluşlar arasında iş birliği yapılarak toplumun her kademesinde spor kültürünü geliştirmek üzere yaşam boyu sporu yaygınlaştıracak spor alanları düzenlenmeli, tesislerin ortak kullanımı sağlanmalı ve aktivitelerin planlanması konusunda çalışmalar yapılmalıdır.
- Üst düzeyde sportif başarıya ulaşmak için yetenekli öğrenciler erken yaşta tespit edilerek bu öğrencilere ait bilgiler oluşturulacak merkezî bilgi sistemine işlenip takip edilmeli, il/ilçelerde bu sporcularla ilgili ortak eğitim planları hazırlanmalıdır.
- Merkez ve taşra teşkilatında, beden eğitimi ve sporla ilgili birimlerde uzman istihdamına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- Spor tesisleri; okulların birbirine yakınlığı göz önünde bulundurularak ortak kullanıma ve engelli öğrencilerin faydalanmasına imkân verecek şekilde standartlara uygun planlanmalı, mevcut tesisler iyileştirilmeli ve özel sektör spor tesisi yapması konusunda teşvik edilmelidir.
- Toplumda hayat boyu öğrenme kapsamında; sanat eğitimi ile sportif nitelikli bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla halk eğitim merkezlerinde daha fazla kurs açılmalıdır. Halk eğitim merkezleri altyapı ve öğretmen açısından güçlendirilerek bu kurslara kaynak ayrılmalıdır.
- Ulusal ve uluslararası yarışmalarda başarılı olan sporcu öğrencilere resmî ve özel ortaöğretim ile yükseköğretim kademelerine geçişte ek puan verilmeli, kontenjan ayrılmalı veya burs verilmelidir.
- Okul spor faaliyetlerinin teşviki amacıyla bu faaliyetlerin yazılı ve görsel basında daha fazla yer alması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Şans oyunlarının hâsılatından, okul spor ve sanat faaliyetleri için pay ayrılması konusunda mevzuatta düzenleme yapılmalıdır.
- Sağlık durumlarının beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerine katılmalarına engel teşkil edip etmeyeceğini belirlemek amacıyla öğrencilerin zorunlu genel sağlık kontrolünden geçirilmesi ile ilgili düzenleme yapılmalıdır.
- Okul içi spor yarışmalarına katılan sporcu-öğrencilerin sigortalanması ile ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.
- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 76. maddesinin (b) fıkrası, özel idare bütçesinden ilköğretime ayrılan % 20'lik ödeneğin % 40 ve bu ödeneğin % 40'ının da okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarının spor faaliyetlerindeki ihtiyaçlarında kullanılmasına izin verecek şekilde düzenlenmelidir.

- Okullara beden eğitimi ile spor etkinlikleri derslerinde kullanılmak üzere gerekli ders araç-gereç dağıtımının, eğitim-öğretim yılı başında yapılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.
- Okul spor tesisleri; personel, ısıtma ve aydınlatma giderleri karşılanarak herkesin kullanımına açık tutulmalı, spor tesislerinin zarar verecek faaliyetlerde kullanımına izin verilmemeli ve okul bahçelerindeki açık spor alanları amacı dışında kullanılmamalıdır.
- Normal eğitim yapan sosyal bilimler, fen ve Anadolu liseleri gibi ortaöğretim kurumlarında 45 dakika olan ders saatleri, spor, sanat ve beceri eğitimine daha fazla zaman ayrılması için 40 dakika olarak düzenlenmelidir.
- İki farklı disiplin anlayışı olan güzel sanatlar lisesi ve spor liseleri ayrı okullar olarak faaliyet göstermeli ya da aynı isim altında farklı binalarda faaliyet gösterme zorunluluğu olan bir yapıya dönüştürülmelidir.
- Güzel sanatlar ve spor liselerine alınacak alan öğretmeninin seçimi uzman jüri üyeleri tarafından yapılmalı ve devlet konservatuvarı mezunlarının çalgı dersi öğretmeni olabilmeleri için gerekli düzenleme yapılmalıdır (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/surular/dosya/12>).

TARTIŞMA ve SONUÇ

1939 yılında düzenlenen Birinci Millî Eğitim Şurası'ndan 2010 yılında düzenlenmiş olan son şûraya kadar toplam 18 Millî Eğitim Şurası düzenlenmiştir. Bu süreçte milli eğitimle ilgili politikalar üretilmiş ve öneriler sunulmuştur. Ancak şuraların tartışmasız en büyük eksisi alınan kararların tavsiye niteliğinde olması ve herhangi bir yaptırım gücünün olmamasıdır.

Ülkemizde sportif anlamda alınan başarısız sonuçlarının hemen akabinde gözlerin Beden Eğitimi dersinin Milli Eğitim politikaları içerisindeki yetersizliklerine çevrilmesi ve bu sorunların dile getirilmesi de eğitim kademelerindeki beden eğitimi dersinin yetersizliğine çare olamamaktadır.

Olimpiyatlarda başarı ve ev sahipliği beklentisi, uluslararası organizasyonlarda yakalanamayan istikrar, hatırı sayılır genç nüfusa sahip ülkemizin başarılı sporcular yetiştirememesi ülkemizde spor kültürünün yerleşmemesine, beden eğitimi ve spora gerekli ehemmiyetin verilmemesine bağlanmaktadır.

Herkes için spor politikasının ülkemiz geneline yayılabilmesi ve kalıcı bir spor kültürünün oluşturulabilmesi için okullarımızda Beden Eğitimi ders saatleri arttırılmalı ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan mezun olan öğrencilerin atamalarının yapılması şarttır. Beden Eğitimi öğretmeni olmayan bir köy ilkokulunun bile kalmaması, öğrencilerin beden eğitimi ve sporun olmazsa olmaz derecede önemini kavramaları son derece önemlidir. Ayrıca devlet politikası olarak

beden eğitimi ve spor bilincine yönelik yapılan yatırımlar ile sağlık ve ilaç sektörüne yapılan önemli yatırımların önüne geçilebilir ve sağlıklı, obeziteden uzak nesiller yetiştirilebilir.

KAYNAKÇA

- 122287 Sayılı Maarif Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun (1933). Resmi Gazete; S.2434.
- Albez, C. (2009). *Türk Milli Eğitimin Genel Amaçları Bağlamında Ömer Seyfettin' in Eserlerindeki Çocuk İmgesi*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Başaran, İ. (1982). *Onuncu Milli Eğitim Şurasının Eğitim Sistemine Getirdikleri ve Uygulamada Başarı Koşulları*, Milli Eğitim Dergisi.
- Can, N. (1999). *Onuncu Milli Eğitim Şurası Kararları Işığında Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Hiyerarşik Yapısının Değerlendirilmesi*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Çelebi, M. (2006). *Türkiye'de Anadili Eğitimi Ve Yabancı Dil Öğretimi*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı : 21 Yıl : 2006/2 (285-307 s.).
- Ertürk S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara:12
- Fidan N, (1994). Erden M. *Eğitime Giriş*. Meteksan Matbaacılık, Ankara: 19.
- Gökkoca Z. (2001). *Sağlık Eğitimi Açısından Temel İlkeler*. Sted; 10: 371-374
- http://mevzuat.meb.gov.tr/html/22398_0.html, Erişim Tarihi: 22.11.2013
- <http://ttkb.meb.gov.tr/www/surular/dosya/12> ; Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Erişim Tarihi: 12.10.2013.
- Karadağ S. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf Ve Lise 11. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)*. Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- MEB, (1991). *Birinci Maarif Şûrası*, İstanbul, s. 4.
- MEB, (1995). *Milli Eğitim Şuruları (1939-1993)*, Ankara, s.11,12.
- MEB, (1996). *Milli Eğitim Politikaları ve Şurular* MEB Talim ve Terbiye Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği, Ankara, s.20.

Meydan Larousse Büyük ve Lugat ansiklopedisi, (1973). *Milli Eğitim Şuraları Sabah gazetecilik* 7:113-118.

Oğuzkan F. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu, Ankara: 61.

Öymen H. R. (1971). *Milli Eğitim Şurası'nın Yeni Yapısı, Eğitim Hareketleri*, S.192-193, 1971, s.1.

Özden M. (2001). *Sağlık Eğitimi Ders Kitabı*, Feryal Matbaası, Ankara: 1-136.

Özvarış S. (2006). Sağlık Eğitimi ve Sağlığı Geliştirme, İçinde: Güler Ç, Akın L, *Halk Sağlığı Temel Bilgiler*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara: ss 1132- 1187.

Strchmeyer H. (1983). *Leibeserziehung Und Schulsport Bundesverlag Osterreichischer*, s: 190.

Tamer K. (1987). *Beden Eğitimi Ve Oyun Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, no:101; s:2-4-6-7.